

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.376/2019/7.

A tanács tagjai: . Puskás Péter a tanács elnöke
. Csesznok Judit Anna előadó bíró
. Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes jogi képviselője: . Borka Sándor ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: . Olasz György ügyvéd

A per tárgya: szerződés teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
2.Gf.25.142/2019/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
ázi Járásbíróság
7.P.20.426/2016/103.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek, 15 napon belül, 250.000 (kétszázötvenezer) forint felülvizsgálati költséget.
- Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra, 1.741.600 (egymillió-hétszáznegyvenegyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a 2015. július 28-án kelt adásvételi szerződésekkel eladott az alperesnek 1900 tonna, 2015. évi termésű étkezési búzát, valamint 235 tonna 2015. évi termésű „Mulan” fajtajú étkezési búzát, a termény minőségére tekintettel, 49.000 forint/tonna vételáron.
- [2] Az adásvételi szerződések 1. pontja rögzítette, hogy az alperes megtekintett, megmintázott és megvizsgált állapotban és minőségben vásárolja meg a terményt. A szerződések 2. pontja szerint a termény minőségét a vevő maga által vett minták alapján, az általa választott laboratóriumban megvizsgáltatta és minden tekintetben megfelelőnek találta.
- [3] A vevőnek a terményt 2015. augusztus 21-ig kellett elszállítania, ezt követően az el nem szállított gabona után hetente 50 forint/tonna tárolási díj fizetését vállalta.
- [4] Az alperes 2015. augusztus 11-től több részletben 2015. szeptember 12-ig összesen 715.750 kg búzát szállított el.
- [5] 2015. augusztus 19-én az alperes megbízásából a felperes telephelyén a szerződés tárgyát képező, még el nem szállított gabona vonatkozásában elvégzett vizsgálat élő raktári kártevőt nem mutatott ki, rögzítésre került, hogy a gabona színe, szaga a terményre jellemző. Az egyes mintavételi helyeken a don-toxin eredménye 1,36 mg/kg, 1,22 mg/kg, 0,62 mg/kg, 2,68 mg/kg, 1,11 mg/kg, 0,97 mg/kg volt.
- [6] Az alperes a G. Kft.-vel adásvételi szerződést kötött 2015. évi termelésű búzára. A G. Kft. elrendelte a beszállított termények don-toxin vizsgálatát, a mintavételre 2015. augusztus 24. és 26. között került sor.
- [7] Az alperes a szerződésben rögzített 2015. augusztus 21-i időpontig el nem szállított 2.135 tonna vonatkozásában minőségi kifogást nem terjesztett elő, csak szállítási, illetőleg raktározási problémákra hivatkozott.
- [8] Az el nem szállított búza tárolásával bruttó 3.007.238 forint tárolási díj merült fel. A búza tárolása miatt a terményt, minőségének megóvása érdekében, gázosítani kellett, amelynek költsége 226.880 forint volt.
- [9] A felperes 2016. január 5-én kelt felszólító levelére 2016. január 18-án kelt válaszlevelében az alperes arra hivatkozott, hogy a szerződés azért nem teljesült, mert a felperes elhallgatta a búza magas toxin tartalmát.
- [10] A felperes az alperes által el nem szállított 1.418.184 kg terményt 2016. április 12-én takarmánybúzaként értékesítette harmadik személy részére, 39.000 forint/tonna vételár ellenében.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [11] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 14.181.840 forint árfolyamvesztés, 3.007.238 forint ki nem fizetett tárolási díj és 226.880 forint terménygázosítási költség, mindösszesen 17.415.958 forint és járulékai megfizetésre.
- [12] Keresetét arra alapította, hogy az alperes nem tett eleget a 2015. július 28-án kelt adásvételi szerződésekben foglaltaknak, 2015. augusztus 21-ig nem szállított el 2.135 tonna terményt, a vételárat nem fizette ki, minőségi kifogást sem szóban, sem írásban nem közölt.
- [13] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját és összezszerűségét. Érdemi ellenkérelmét arra alapította, hogy a felperes hibásan teljesített, a búza nem felelt meg a szerződésben meghatározott étkezési búzának, a beszállított terménynek magas volt a toxin tartalma.
- [14] Az alperes érvénytelenségi kifogást is előterjesztett. Állítása szerint az adásvételi szerződés tárgyát képező terményt a magas toxintartalma miatt az Európai Bizottság 1881/2006/EK rendelet (6) bekezdése értelmében a felperes forgalomba sem hozhatta volna. Az adásvételi szerződés erre tekintettel jogszabályba ütközik, így semmis.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest a kereset szerint marasztalta. Érdemi döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:58. §-ára 6:215. § (1) bekezdésére, 6:137. §-ára, 6:142. §-ára, 6:143. § (2) bekezdésére alapította.
- [16] Az alperes érvénytelenségi kifogását nem találta alaposnak. Szavatossági kifogása körében rámutatott, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, hogy írásban, illetve szóban a felperest a per előtt a minőségi kifogásairól, így a toxin- és bogárfertőzöttségről tájékoztatta, a szerződéstől a szerződéses teljesítési határidő lejártát megelőzően pedig nem állt el. A felperes által kötött fedezeti ügylet tekintetében rögzítette, hogy a fedezeti ügylet során elért vételár reális volt.
- [17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai folytán helybenhagyta.
- [18] A fellebbezésre tekintettel kiemelte: az alperes a szerződésben elismerte, hogy megvizsgálta a terményt és azt megfelelőnek találta, a mintavételi eredményt azonban nem csatolta, ezzel szemben a perben arra hivatkozott, hogy utólagos mintavétel alapján állapította meg a toxinszennyezettséget. A 2015. augusztus 19-i mintavételi jegyzőkönyvből megállapíthatóan a hat mintából négy megfelelő volt, a toxin szennyezettség a határértéket nem haladta

meg. Az alperes kifogást ezen mintavételt követően sem emelt a termény minőségével kapcsolatosan, amelyből az a következtetés volt levonható, hogy az alperes maga sem találta a felperes búzáját a szerződésben foglalt célra alkalmatlannak. Abból, hogy a szerződéskötés évében országos szinten nagy volt a toxinszennyezettség, a felperes terményének szennyezettsége nem következik.

- [19] Az alperes érvénytelenségi kifogása körében rámutatott, hogy a toxinnal szennyezett gabona is forgalomképes, így a szerződés érvényes, amelyre tekintettel a tárolási és gázosítási költség jogalapja is fennáll. Utalt arra, hogy a szerződésben az alperes elismerte, hogy a búza minőségét megvizsgálta és megfelelőnek találta, így ezen búza értékesítése a felperes részéről szerződésszerű teljesítést jelentett, gyengébb minőség esetén sem eredményezett semmisséget.
- [20] Kifejtette, hogy a fedezeti ügylet megkötésével a felperes nem sértette meg kárenyhítési kötelezettségét. A 8 hónapos tárolási időszakban a tőzsdei árak folyamatosan estek, közeledett az új betakarítás, a felperes jelentősebb tárolókapacitással nem rendelkezett és a fedezeti ügylet során a teljes mennyiséget egyszerre tudta értékesíteni a megadott vételáron. Az eladást az is indokolttá tette, hogy a vételárra a saját működése, folyamatos kiadásai miatt szüksége volt. Ezen körülményekre figyelemmel elfogadható volt, hogy nem étkezési, malmi búza megjelöléssel, hanem takarmánybúzaként került sor az értékesítésre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [21] A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan - tartalma alapján - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.
- [22] A felülvizsgálati kérelmében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 177. § (1) bekezdésének, valamint a Ptk. 6:95. § és 6:88. § (1) bekezdésének a megsértését állította.
- [23] Az eljárási jogszabálysértés körében előadta, hogy az első- és a másodfokú eljárásban is kérte szakértő kirendelését arra, hogy a szerződésben megjelölt étkezési búza milyen terményt takar, továbbá a fertőzöttség kapcsán a forgalomba hozatalra vonatkozóan is. Az eljárás bíróságok ezt az indítványt elutasították, holott e körben a bíróság szakértő igénybe vétele nélkül nem dönthet, mert csak így tisztázható, hogy mi is volt a szerződés tárgya és az ott megjelölt termény emberi fogyasztásra szánt vagy sem. A perben beszerzett szakvélemény szerint a búza takarmánybúza és a fedezeti ügylet során ugyancsak takarmánybúzaként került értékesítésre a szerződés tárgyát képező termény.

- [24] Tévedett továbbá a másodfokú bíróság, amikor nem észlelte, hogy az alperes étkezési búzát vásárolt és az ennek megfelelő, jogszabályban előírt tulajdonságokkal és tartalmi elemekkel nem rendelkező búzát nem szállította el azt követően, hogy a fertőzöttsége kiderült. Tévedett a másodfokú bíróság akkor is, amikor arra hivatkozott, hogy a vizsgálatokat követően az alperes még szállított el búzát szeptemberben is. Az ekkor elszállított búza nem a perbeli szerződés tárgyát képezte, hanem úgynevezett Mulan fajtajú búza volt. Ezen felül valóban takarmánybúzát is szállított az alperes éppen azért, hogy a felperes később rendelkezzen a szükséges hellyel, de ennek a szerződéshez nem volt köze.
- [25] Tévedett a másodfokú bíróság, amikor úgy értékelte, hogy az esetleges takarmánybúzaként értékesíthető terményt a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget téve adta el alacsonyabb áron. Erre ugyanis azon okból került sor, hogy a búza nem étkezési, hanem emberi fogyasztásra nem alkalmas takarmánybúza volt.
- [26] Az anyagi jogszabálysértések körében előadta, hogy a 2015. augusztus 19-i laborvizsgálatok eredményei közül a 7/1999. - helyesen 17/1999 - (VI.16.) EÜM rendelet szerinti határértéknek csak kettő, nem a jogerős ítélet szerinti négy felelt meg. Utalt arra, hogy az érvénytelenségi kifogásában megsértett jogszabályként megjelölt EK rendelet a magyar szabályozásnál szigorúbb előírásokat tartalmaz. Az itt meghatározott értékeknek a minták közül csak egyetlen egy felelt meg. Tévedett a másodfokú bíróság, amikor arra hivatkozott, hogy a takarmánybúzának a magasabb toxintartalmú termék megfelelt, tekintettel arra, hogy az alperes étkezésre alkalmas termék előállításához szükséges étkezési búzát vásárolt. Kifejtette, hogy az érvénytelenségi, semmisségi kifogás nincs határidőhöz kötve, a semmisséget a bíróságnak hivatalból is észlelnie kellett volna.
- [27] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében, tartalma alapján, a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak helyes indokaira tekintettel.
- [28] Utalt arra, hogy az alperes tévesen hivatkozik az Európai Bizottság 1881/2006/EK rendelet mellékletének 2.4.4. pontjára, ugyanis a perbeli termény esetében a rendelet 2.4.1. pontja irányadó, amelyben a feldolgozatlan gabonafélék esetén 1250 mikrogramm a határérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [30] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek. Ebben a körben az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, azt helyesen

állapították meg és helyesek a másodfokú bíróság által abból levont jogi következtetések is.

- [31] A Kúria elsődlegesen az alperes által állított eljárásjogi szabály megsértését vizsgálta. A felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az eljárás bíróságok jogszabálysértően mellőzték-e az alperes szavatossági és érvénytelenségi kifogása körében előadott, szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát.
- [32] Az alperes mind a szavatossági, mind az érvénytelenségi kifogását a felperes által értékesített gabona magas toxintartalmára alapította. E körben az alperest annak a bizonyítása terhelte a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján, hogy a felperes által értékesített gabona a teljesítéskor az alperes által megjelölt hibában szenvedett. Ennek a fennállásának a megítélése során - ahogyan arra a másodfokú bíróság is helyesen hivatkozott - döntő jelentősége volt annak, hogy az alperes az adásvételi szerződések tárgyát képező termény minőségét a maga által vett minták alapján, az általa választott laboratóriumban megvizsgáltatta és a szerződések 1. és 2. pontjában rögzítettek szerint minden tekintetben megfelelőnek találta. A gabonát megtekintett, megmintázott és megvizsgált állapotban és minőségben vásárolta meg. Minderre figyelemmel a perben az alperest annak a bizonyítása terhelte a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján, hogy a felperes által értékesített gabona a szerződés szerinti szállítási időtartam alatt ennek a laborvizsgálati eredmény szerinti minőségnek már nem felelt meg. Helytállónak mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a toxinszennyezettség ténye nem került bizonyításra, ugyanis az alperes az általa elvégzett és hivatkozott mintavételi eredményt nem csatolta, minőségi kifogást a 2015. augusztus 19-i mintavétel alapján készült laboreredmény ismeretében sem emelt és ezt követően még 2015. szeptemberében is szállította a felperestől. (Alperes 18. számú előkészítő iratában tett nyilatkozata, tanúvallomások, bankszámlakivonatok). Az alperes által becsatolt mérési jegyzőkönyvek nem az általa hivatkozott időszakokra vonatkoztak, míg a G. Kft. visszautasítása - annak a felek közötti, per tárgyát képező szerződés megkötését megelőző időpontjára figyelemmel - nem a felperestől vásárolt terményre vonatkozott. Mindezekre figyelemmel nem sértették meg a rPp. 177. § (1) bekezdését az eljárás bíróságok a szakértői bizonyítás mellőzésével, ugyanis a szakértő kirendelését önmagában kizárta a szakértői vélemény elkészítésének alapját képező összehasonlító kiindulási adat hiánya és a perben fent ismertetett egyéb adatai (írásbeli szerződés, egyéb bizonyítékok) sem támasztották alá az alperes által állított és bizonyítani kívánt tényt. A perben kirendelt szakértő az adásvétel tárgyát képező gabona minőségét nem vizsgálta, feladata nem erre irányult, így az általa készített szakvélemény az alperes állításainak alátámasztására nem volt alkalmas.
- [33] A jogerős ítéletben a fedezeti ügylet megfelelése és a kárenyhítési kötelezettség vonatkozásában kifejtettek

felülvizsgálatára sem volt lehetőség. A másodfokú bíróság ezen jogi álláspontjának felülvizsgálatát kizárta ugyanis, hogy az alperes anyagi jogszabálysértésre ebben a körben nem hivatkozott és a jogerős ítéletben kifejtett állásponttól eltérő következtetésre csak a bizonyítékok felülmérlegelésével kerülhetett volna sor. Felülmérlegelésre azonban a felülvizsgálati eljárásban csak kivételesen, akkor van lehetőség, ha a jogerős ítélet megalapozatlan, a megállapított tényállás iratellenes, vagy okszerűtlen, logikai ellentmondásokat tartalmazó megállapításokon alapul. A bizonyítékok felülmérlegelését viszont önmagában kizárta az, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében ilyen indokokra, illetve a rPp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésére nem is hivatkozott.

- [34] Az alperes anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 6:88. § (1) bekezdésének és 6:95. §-ának a sérelmét állította arra hivatkozva, hogy a felek közötti szerződések sértik az Európai Bizottság 1881/2006/EK rendelete preambuluma (6) bekezdésének előírásait.
- [35] Az alperes ezen hivatkozása ugyancsak alaptalan, egyrészt azon okból, hogy a magas toxintartalom nem nyert bizonyítást, másrészt arra tekintettel, hogy a per tárgyát képező terményre, mint feldolgozatlan gabonára - ahogy arra a felperes is helytállóan utalt ellenkérelmében - a rendelet mellékletének 2.4.1. pontja szerinti 1250 mikrogramm határérték az irányadó.
- [36] Kúria mindezekre tekintettel a jogerős ítéletet, figyelemmel annak helyes indokaira is, az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel - az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint - az alperes köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) és (6) bekezdése alapján, a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan határozta meg.
- [38] A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és alapján kötelezte az alperest, az illetékeljegyzési joga folytán feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték, állam javára való megfizetésére.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a rPp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [40] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a rPp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2020. május 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k.
előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző